

თეთრი ფერის ლექსიკური გააზრება ვალერიან გაფრინდაშვილის შემოქმედებაში

სანაია ფერიდე

სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

აბსტრაქტი. სტატიაში განხილულია, თუ რა სიმბოლური დატვირთვა აქვს ფერებს მხატვრულ შემოქმედებაში, კერძოდ, პოეზიაში.

ჩვენი კვლევის მეთოდოლოგიიდან გამომდინარე, აუცილებლად მივიჩნიეთ ნაშრომში გარკვეული ადგილი დაგვეთმო სიმბოლოს, როგორც ესთეტიკური ნიშნის სემიოტკური ანალიზისთვის. პრობლემის აქტუალობა გამომდინარეობს იმ მნიშვნელობიდან, რომელიც ლინგვისტურ აზროვნებაში შეიძინა სიმბოლური ნომინაციის ცნებამ.

სტატიაში ძირითადი აქცენტი გადატანილია ვალერიან გაფრინდაშვილის პოეზიის ფერთა ამსახველი სიტყვების გააზრებაზე.

ფერის სიმბოლიზმი ცვალებადია დროსა და კულტურაში. აქედან გამომდინარე, მისი ბოლომდე შესწავლა ვერ ხერხდება. შეგვიძლია დავასკვნათ, რომ ფერი ესთეტიკური ფენომენია და ე.წ. „ნიშნის“ თვისებებს ამჟღავნებს, რომელიც, თავის მხრივ, ფერთა სიმბოლიკის საფუძველს წარმოადგენს. მასალაში მოყვანილია პრაქტიკული მაგალითები.

საკვანძო სიტყვები: სიმბოლო, ფერი, ვალერიან გაფრინდაშვილი, პოეზია.

ფერთა აღმნიშვნელი ლექსიკის შესწავლა მუდამ იზიდავდა მკვლევართა ყურადღებას. ამ ლექსიკას, სემანტიკური ინფორმაციულობის გარდა, ძლიერი ექსპრესიულობაც ახასიათებს; ფერთა აღქმა-დახასიათება ხელოვნების ყველა დარგისთვის მნიშვნელოვანია, რამდენადაც ფერადოვნება სამყაროს ერთ-ერთი მთავარი მახასიათებელია. დარგი, რომელსაც ლექსიკა შინაარსობრივი კუთხით აინტერესებს, სემასიოლოგიაა. ამ დარგის მიხედვით, თუ ლექსემის მნიშვნელობა კონკრეტული და ვიწროა, საქმე მონოსემიასთან გვაქვს, ხოლო სიტყვის მრავალ მნიშვნელობასთან შეხვედრისას პოლისემია იჩენს თავს. ამთავითვე უნდა დავაზუსტოთ, რომ ლექსიკური მნიშვნელობა არ არის უცვლელი, მას ახასიათებს სიტყვის მნიშვნელობის ცვლა, განვითარება, დესემანტიზაცია, მნიშვნელობის დავიწროება ან გაფართოება, ნებისმიერი დონის ენობრივი ნიშნის მნიშვნელობის ასახვა (მორფემიდან შესიტყვებამდე, თუ წინადადებამდე).

წინამდებარე სტატიაში ჩვენ ვისაუბრებთ ფერის აღმნიშვნელ ლექსიკაზე და ამ ლექსიკის სტილისტიკურ ფუნქციაზე მხატვრულ შემოქმედებაში.

გამოვარკვევთ, რა სიმბოლურ ბლოკებად ერთიანდება სითეთრესთან დაკავშირებული ლექსიკა, როგორი სემანტიკური ველით იფარება იგი და რა ასოციაციურ მნიშვნელობათა სპექტრს იკრებს ამ ლექსიკის პერიფერიული ნაწილი.

ფერთა ფენომენისადმი ინტერესი ხელოვნებასა და ლიტერატურაში ბოლო პერიოდში განსაკუთრებით იზრდება. ფერთა სიმბოლიკის კვლევა საინტერესო მასალას იძლევა ენობრივი და კულტუროლოგიური მიმართულებით. პოეზიაში ფერის აღმნიშვნელი ლექსიკა ახალ მეტაფორულ, პოეტურ მნიშვნელობას იძენს. აღნიშნული თემის შესწავლა კი, ცხადია, ბაზისურ ფერთა გამოყოფით უნდა დავიწყოთ.

თამაზ ჭილაძე აღნიშნავდა: „არაფერი ისე სრულყოფილად არ გადმოსცემს ენის სიმდიდრეს, როგორც პოეზია... ხმა, ფერი, სხეულის პლასტიკა, შესტიკულაცია, მიმიკა, დუმილი – ყველაფერი ადამიანის გარესამყაროსთან დამოკიდებულების გამჟღავნებაა. პოეტურ სიტყვას კი შეუძლია უამრავი ფორმა ადამიანის მეტყველებისა შეითავისოს, შეაერთოს და ამით კიდევ უფრო გაამდიდროს, გაამძაფროს იგი“ (ჭილაძე, 1993: 7).

სიტყვა ფერი „ვეფხისტყაოსანში“ სილამაზის, ბედნიერების, სიხარულის შემცველია. „ჩვენ, კაცთა, მოგვცა ქვეყანა, გვაქვს უთვალავი ფერთა“, – ვკითხულობთ „ვეფხისტყაოსანში“. თითოეული ფერი გამოხატავს სულიერ სიმშვიდეს, ხოლო უფერული უბედურების მაჩვენებელია. როგორც მკვლევარი ვ. ნოზაძე აღნიშნავს, ადამიანის თვალთან ერთად ფერი არის პირველშობილი მოვლენა და ადამიანის მიერ შექმნილი პირველი მითოსის პირველი ამბავი ღმერთთან დაკავშირებით, ფერის ამბავიც არის. ფერი და ნათელი ღმერთთან არის გადაბმული და პირველი ფერი, რომელიც ადამიანმა იცნო, იყო თეთრი და შავი (ნოზაძე, 1954: 8).

სპეციალისტებს ფერთა ათასზე მეტი ნიუანსის გარჩევა შეუძლიათ, მაგრამ მხატვრულ შემოქმედებაში პოეტები, ძირითადად, რამდენიმე დომინანტურ ფერს ანიჭებენ უპირატესობას. ამ მხრივ ყურადღებას იქცევს ვალერიან გაფრინდაშვილის პოეზია, სადაც თეთრი და შავი ფერი ხშირად ენაცვლება ერთმანეთს. ეს ბუნებრივიცაა, რადგან თეთრის ზემოქმედების ძალა განსაკუთრებით შეიგრძნეს სიმბოლისტებმა. „თეთრი ფერია – დღისა და ცის მშვიდობისა“, – აღნიშნავს ლ. სორდია (სორდია, 1996: 14.).

ფრანგმა სიმბოლისტებმა ფერი მუსიკას გაუთანაბრეს. პოეზიაში ფერს, როგორც მეტაფორას, შედარებას, ეპითეტს, ალეგორიული გამოსახვის საშუალებას თუ სიმბოლოს განსაკუთრებული დატვირთვა აქვს.

ფერადოვანი ნახატებითაა სავსე ლექსი „პროვინციალური გაზაფხული“¹. პოეტმა მკითხველი პირველი სტრიქონიდანვე შეამზადა არა გაზაფხულის სურათებით დასატკბობად, არამედ დასაფიქრებლად.

ლექსემა „თეთრი“ და თეთრისა და სითეთრის გამომხატველი სხვა ლექსემები (მათ შორის სიტყვის გადააზრებით, მეტაფორიზაციით, შედარების გზით თუ სხვა ენობრივი საშუალებებით გამოწვეული შინაარსი ან განცდა შემდეგი პრინციპით შეიძლება დავაჯგუფოთ:

- თეთრი, როგორც დროის ცვალებადობის გადმოცემის საშუალება;

¹ თუმცა სწორი ფორმაა პროვინციული და არა „პროვინციალური“, ეს ეპითეტი უფრო მუსიკალურია და პოეტურ სათქმელს ნატიფად გადმოსცემს.

- თეთრი, როგორც სიკეთის სიმბოლო;
- თეთრი, როგორც ბოროტების, ბნელეთის, სიშავის ანტიპოდი;
- თეთრი როგორც სიკვდილის, სიცივის, ზამთრის სიმბოლიკის მატარებელი ფერი;
- თეთრი, როგორც იმედი;

ცალკე ჯგუფად უნდა გამოიყოს „თეთრის“ მნიშვნელობით გამოყენებული ლექსიკა, როგორცაა თოვლი, სიბერე, სიფითრე, ყინული და სხვა.

დროისა და სივრცის ცვალებადობის წარმოჩენით ვალერიან გაფრინდაშვილმა ხაზი გაუსვა ცხოვრების მდინარეებს – ყველაფერი ცვალებადია, ხან გაზაფხულია, ხან – ზამთარი. „ცვალებადია დრო და ალაგი. ახლა მაისმა მოსვლა ინებოს, როგორც პოეტი, ელის ქალაქი თეთრი ტყემლებით დაგვირგვინებს“, – ნაზამთრალი, ფერებწაშლილი ქალაქი შედარებულია პოეტს, რომელიც აღიარებასა და უკვდავებაზე ოცნებობს. სიკვდილის უძლეველობის ხილვაში გადაიზრდება სიცოცხლის განახლების ხალისი. ლექსში მაისის საზეიმო მოსვლას ამზადებს აპრილი, რომელიც „აკრავს მწვანე აფიშებს, ვით ბალდახინის თეთრი მსახური“. აპრილი წარმოგვიდგება, როგორც თეატრალური ნიღაბი. პოეტი წარმოაჩენს თეთრი და უფერო დღეების დაუსრულებლობას, ზამთარი კი ხაზს უსვამს სიცივესა და სულიერ ობლობას.

პოეტი სიკვდილის მოციქულს (იზრაილი) მოიხსენიებს ეპითეტით „შეუმუსრავი“, რითაც მის უკვდავებას უსვამს ხაზს და მოითხოვს „შავ პროცესიას“ ანუ სიკვდილს. ლექსში ყვავილთა სითეთრეს შეერევა შავი, რომელიც ჩრდილავს ყველაფერს. ეს არაჩვეულებრივი მეტყველი ფერწერული სურათია.

ვალერიან გაფრინდაშვილის ლექსში „ზამთარი“ ბუნება – მაცდური, ზამთარი კი თეთრი გედის სახით არის წარმოდგენილი. „ჩვენ რომ გვემინა, იგი მოფრინდა, სასიხარულო იანვრის გედი“, – წერს პოეტი. სიკვდილი გააზრებულია ნეტარებად, რომელსაც ზამთრის სიჩუმეც ვერ შეედრება. შთამბეჭდავია ზამთრის სითეთრიდან სიკვდილის ასოციაცია, – „როგორ ანელებს სითეთრე გრძნობას“. ბინდის ყვავილი შედარებულია პოეტის გაფითრებულ სულთან, – „...და ჩემი სული ფითრდება ისე, როგორც სუმბული – ბინდის ყვავილი“. ამ ყველაფერს პოეტი ზამთრის სითეთრეს უკავშირებს. ვალერიან გაფრინდაშვილის ლექსში „სანტიმენტალური ტრიოლეტი“ მთავარია ფერისა და მუსიკის სინთეზი. სწორედ ეს ლექსი იქცა ჩვენს სინამდვილეში ტრიოლეტის სახედ. მართალია, სწორი ფორმაა სენტიმენტალური (ნაღვლიანი, სევდიანი, მინორული, მგრძნობიარე) და არა „სანტიმენტალური“, მაგრამ ამით სევდამორეული პოეტი ქმნის საოცარ სისადავეს. ლექსის პირველივე სტრიქონიდან გასაგები ხდება ლირიკული გმირის განწყობილება, რომელიც თავს ზამთარში მოწყენილ ბელურას ადარებს: „ვარ მოწყენილი ვით ზამთარში ნაზი ბელურა, // ვით შემოდგომის ღამეებში თეთრი ვერსალი“. ზამთარი შეიძლება გავიაზროთ წუთისოფლის სიმბოლოდაც. პატარა ფრინველის ეს „სინაზე“ კონტრასტულია ზამთრის სიმკაცრესთან. უიმდოა მისი მომავალი, არავინ იცის, გადაურჩება თუ არა „ნაზი ბელურა“ ცივ ზამთარს. ასევეა პოეტის ზამთრად ქცეული ცხოვრებაც, რომელმაც სატრფოსთან დააშორა. გარდა ამისა, კიდევ ერთ შედარებას იყენებს პოეტი, – „...ვით შემოდგომის ღამეებში თეთრი ვერსალი“. ლირიკული გმირი გადმოსცემს საკუთარ განცდას, განწყობას, ცდილობს მკითხველის თანაგრძნობა

გამოიწვიოს. აგრძელებს: „შენს სილამაზეს ჩემი ტრფობა ესაფეხურა... // მე განშორების ცივი თოვლი დიდხანს მეხურა.“

პოეტმა სრულყოფილად მოახდინა ქართულ გარემოში უცხო სახე – სიმბოლოების შემოტანა, – „კეკლუცთა ჯარი თეთრ გედებზე მიცურავს ნელა, შავ ნირვანაში დაალურობს დღე ფერწასული“. ფერი ხშირად ლირიკული გმირის მიერ სამყაროს აღქმის გასარკვევად გამოიყენება. თეთრს ქართველ სიმბოლისტთა ფერთამეტყველებაში ესთეტიკური დატვირთვაც გააჩნია. ფერი ერთგვარად ფონს უქმნის განწყობილებას. გამოყენებული მასალის ანალიზმა გვაჩვენა, რომ თეთრი ვალერიან გაფრინდაშვილის პოეზიაში დომინანტური ფერია. „ბლოკთან თეთრის გადააზრება მოხდა ღვთაებრივი ნათელის, ეკლესიასტეს თეთრი ღამის სიმბოლოებად. რაც შეეხება ქართულ ლირიკაში პირველშემომტანად თეთრი ფერისა სიმბოლისტურ ჭრილში, ვალერიან გაფრინდაშვილი მიიჩნევა. მან განსაკუთრებული დატვირთა დააკისრა ისეთ სახეებს, როგორცაა თოვლი, ფანტელები, ბროლი, თოვლიანი საღამო (სვანიძე ნ. (2004): თეთრი ფერის სიმბოლო ტიციან ტაბიძის პოეზიაში, „კრიტიკიუმი“, №11-12, 94-96.). თეთრი სიმბოლოა სიწმინდის, სისუფთავის, მარადიულობის, უდანაშაულობის, სიახლის, დასაწყისის, სიკეთის, სინათლისა და სიხარულის. ანტიკურ ეპოქაში ის მიწიერებას მოწყვეტილ, სულიერ უბრალოებას აღნიშნავდა. ლეონარდო და ვინჩი თეთრს მიიჩნევდა ჰაერად, რომლის გარეშე სხვა ფერის შემჩნევა შეუძლებელი იქნებოდა. თეთრი უპირისპირდება შავს, ბნელს. თეთრი – სინათლე, ღამე – სიბნელე. მწერლები თეთრს ერთგვარად სილამაზის, სულის სიმადლის, სინათლის გამომხატველ ნიუანსად გამოყოფენ. თეთრ ფერში გამოსახავენ ანგელოზებს და წმინდანებს. იგი გამოხატავს მშვენიერებას, სიმშვიდეს, მაცხოვრის ფერს, წმინდა გიორგის ცხენს. ვალ. გაფრინდაშვილს თავის ლექსებში მრავალჯერ აქვს გამოყენებული თეთრის აღმნიშვნელი პოეტური სიტყვები: ფერმკრთალი, ნათელი, გამკრთალი, ფერმიხდილი, მიმქრალი. ცივის შეგრძნების ეფექტს იძლევა თეთრის ღია ლურჯი ელფერი. თეთრი თავისი ბუნებით სხვა ფერებს ანეიტრალებს, მაგრამ შესაძლოა საპირისპირო მნიშვნელობაც ჰქონდეს და სიცარიელისა და სიკვდილის სიმბოლოდაც იქცეს. უნდა აღინიშნოს, რომ პოეზიაში თეთრი ფერი სხვა დატვირთვასაც იძენს და სიცივესთან, სუსხთან, სიფითრესთან, იანვრის თვესთან, ყინვასთან, ზამთართან და თოვლათან ასოცირდება. „თოვლი და ქაფი, დაისები და ბროლფიქალი“; თოვლი სახეზე და ხელებზე მათ ეწვეთება“, – პოეტისათვის სითეთრეა თოვლი, ზამთარი. ყველა სახე-სიმბოლო მკითხველმა შეიძლება სხვანაირად გაიგოს და ყველა გაგება იყოს მართალი. თოვლი გალაკტიონის ლირიკაში ლურჯი, ზამბახისფერი, იისფერი, შავი, ბროლივით გამჭვირვალე, მარმარილოსავით ცივი და თეთრია, დაღლილი თითებივით მკრთალია, ან კიდევ ვარდისფერია: „თოვლი, ფიფქი და აპრილი, ვარდისფერი თოვლი...“ „თოვს სურნელოვან ვარსკვლავთა თაიგულები“, – წერს პოეტი. ამ შემთხვევაში თოვლის მოსვლა სასიამოვნო შეგრძნებას აღუძრავს ავტორს. თეთრი ფერი მრავალგანზომილებიანია ლექსში „მისტიური მარულა“, – „თეთრი სიგიჟე თეთრ მათრახით უთრთოლებს რაშებს“... აღნიშნულ ლექსში თეთრს უკავშირდება შემდეგი სიტყვები: ბროლი, გაყინული, თეთრ ცხენი. მხატვრულ ნაწარმოებებში „თეთრი რაში“ არაერთგზის გამოყენებულა სიძლიერის და თვით საქართველოს

სიმბოლოდ. ე. ჭედია თავის ნაშრომში „ვალერიან გაფრინდაშვილის ფერის სიმბოლიკისათვის“ აღნიშნავს: „მართალია, გაფრინდაშვილის „რაში“ ტატოს „მერანივით“ ამაყია და შეუდრეკელი, მაგრამ, სითეთრე იგივე ყინვა „თავის საზღვრებს“ („ბედის სამზღვარი“ ტატოსთან) ანარცხებს რაშს. რაში კი როგორც ვიცით სიმბოლოა ვაჟკაცობისა და ძლიერებისა“ (ჭედია ე. (2006): „კლასიკური და თანამედროვე ქართული მწერლობა“, №10, 133-142). ვალ. გაფრინდაშვილის პოეტურ მეტყველებას ორეულები, ოფელიები, დაისები, აშორდია, სარკეები, მირაჟები, მაჩაბლის მთვარე, სიზმრები და სხვა წარმოადგენდა. პოეტისთვის ოფელია იგივეა, როგორც გალაკტიონისთვის მერი. იგი, როგორც მუზა, როგორც შთაგონება, ხშირად ჩნდება პოეტის შემოქმედებაში.

ლექსში „ოფელია და გედები“ მდინარის წიაღიდან აღმდგარი გაფრინდაშვილის ოფელია თავისი „სითეთრით“ შავ გედებს აფრთხობს: „ამოდის წყლიდან ოფელია ნისლიან ტანით. // მისი სიმკრთალე არემარეს გადაედება. / ...მაგრამ შავ გედებს ეშინიათ სითეთრის მეტად“.

თეთრი ერთგვარად ქალის სილამაზის გამომსახველი ფერია: „შენ თეთრი ქოშები ჩაგეცვა ცბიერო // ლამაზო, კეკლუცო, ნუთუ ღმობიერო?“ (მინიატურა); „თეთრი თვალებით ის უცქერდა ცაში ვარსკლავებს“ (შემოდგომის ქანდაკება). ან თუნდაც, „თეთრი ტილოს საზრუნავი“ უნდა გავიგოთ, როგორც შემოქმედის თეთრი, ჯერ დაუწერელი ტილო.

პოეტისთვის სითეთრე სიცოცხლის დაპირებაც არის და სიკვდილიც. თეთრი რწმენისა და იმედის გამომსახველი ფერია. „თეთრი ოცნება გადარჩენის თოვლივით დნება“, – წერს პოეტი ლექსში „მე სარკეში“.

ვალერიან გაფრინდაშვილს ჰქონდა პოეტური მიდრეკილება აღმოეჩინა მშვენიერი რაღაც მცირეში და ძნელად გამოსარჩევში. პოეტი აღმოაცენებს სიდიადეთა ესთეტიკას, რაც განსაზღვრავს კიდევაც მისი პოეზიის ინდივიდუალურ იერს.

ყურადღებას იქცევს ვალერიან გაფრინდაშვილის ლექსის სტილის ერთგვარი ორნამენტულობა, რომელთა საშუალებითაც ლექსის მთავარ სათქმელს იდუმალების ბურუსში ახვევს, რათა მკითხველს უბიძგოს სიღრმისეული ანალიზისკენ. კრთომა და სისუსტის განცდა ნიშანდობლივია ვალერიანის შემოქმედებისთვის, რაც სიწრფელით მჟღავნდება კიდევ.

„შენ, სულო ჩემო, სევდით დაღალდი
და გენატრება ღამის მალარო.
თუ გსურს გაფითრდი, როგორც ქაღალდი,
მხოლოდ ორეულს არ შემაყარო“, – წერდა პოეტი.

წყვედიადს თეთრი ფერით ანადგურებს პოეტი, – „კეკლუცთა ჯარი თეთრ გედებზე მისცურავს ნელა, შავ ნირვანაში დაალურობს დღე ფერწასული“ (დაისი).

ვალერიან გაფრინდაშვილს შინაგანი სიმშვიდის, სიმყუდროვის მოპოვების სურვილი დაჰყვა. ეს უშფოთველობა პოეტს სითეთრეში ეცხადება, რომელიც, მალარმეს მსგავსად, განსაკუთრებით იზიდავს.

მალარმეს დენდობა მისი პოეზიის თეთრ ფერში აისახებოდა. ვალ. გაფრინდაშვილი წერილში „სტეფან მალარმე“ წერს: „თვით მალარმეს პორტრეტი, მისი დათოვლილი სახე იძლევა სითეთრის შთაბეჭდილებას... ეს არის სითეთრე ზამთრის, სარკისა და ქანდაკების. ეს სითეთრე არის სიმბოლო უმაღლესი სულიერი

ძლიერებისა. ეს სითეთრე არის ნირვანა, რომელშიც პოეტს უნდა განაცალკევოს თავისი სული. აქ სითეთრე მხოლოდ სარკეა რჩეული უკვდავების...“ (გაფრინდაშვილი ვ. (1990): 476). ამონარიდების მცირე ნაწილი მისი ლიტერატურული ფერთა გამიდან: „თეთრ კარუსელზე ტრიალებენ ოფელიები. //აქედან ვუცქერ მოუწვდომელ სათუთ ფერიებს“ (დაისი – აშორდია); „თეთრი ჭლექი და უდღეობა“ (ინტერვიუ მეორე); „თეთრი რაშები, დახოცილნი ბროლის სიმკაცრით“ (მისტიური მარულა); „თეთრი სურნელის თეთრ სარკეში მომელანდება... //მოდის ღამეში თეთრი ქალი ავადმყოფ ხელით“ (ხელის ორეული); „მომელანდება თეთრ სარკეში მე როიალი და კლავიშებზე ხელთათმანი თეთრი, ნაცვამი“ (მე და ოფელია); „სწრაფად გაჩნდება თეთრ ჰაერში თეთრი მდინარე (ქუთაისი ქარში); „ქარი თეთრ მხედრებს თეთრ ისრებით ისევ აბრმავეს // და თუ გათენდა – შეიჭრება მზის ნირვანაში“ („ოფელია და ნერონი“); „კედლები აქვითინდნენ თეთრი გედებით //და როგორც თოვლი დაიფერფლა ჩემი ქეიფი“ (თეთრი ნაზადი); „...და თეთრი ჟამი ჩემს ოცნებას თოვლისფრად თალხავს“ (თეთრი დღეები); „თეთრი ვარსკვლავი, ოფელია და სიხარული“...

კვლევის შედეგად გაირკვა, რომ „ცისფერყანწელთა“ შემოქმედება საინტერესო მოვლენას წარმოადგენს ფერთა ლექსიკის შესწავლის თვალსაზრისით. ვალერიან გაფრინდაშვილის პოეტურ მხატვრულ სისტემაში ფერების მკვეთრი გამოიჯვნა მხელდება, თუმცა სიხშირის მხრივ თეთრი, შავი, წითელი და ყვითელი ფერები გამოირჩევიან.

ამდენად, იმ თავისებურებათა შორის, რომლებიც განსაზღვრავენ მწერალთა ინდივიდუალობას, გარკვეული ადგილი უკავია ფერთა გამოყენებას.

ლიტერატურა:

1. გაფრინდაშვილი, ვ. (1990): ლექსები, პოემა, თარგმანები, ესეები, წერილები მწერლის არქივიდან, თბილისი: „მერანი“.
2. დათაშვილი ლ., ჯალიაშვილი მ. (2014): წერილები მეოცე საუკუნის ქართულ ლიტერატურაზე, „მერიდიანი“, თბილისი.
3. ნოზაძე, ვ. (1954): „ვეფხისტყაოსნის ფერთმეტყველება“, ბუენოს-აირესი.
4. სორდია, ლ. (1996): გალაკტიონ ტაბიძის ფილოსოფიური ლირიკის საკითხები, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა.
5. სვანიძე, ნ. (2004): თეთრი ფერის სიმბოლო ტიციან ტაბიძის პოეზიაში, „კრიტიკიუმი“, №11-12. 94-96.
6. ჭეცია, ე. (2006): ვალერიან გაფრინდაშვილის ფერის სიმბოლიკისათვის, „კლასიკური და თანამედროვე ქართული მწერლობა“, №10. 133-142.
7. ჭილაძე, თ. (1993): პირველად იყო სიტყვა: ესეისტური პროზა, თბილისი: გამომცემლობა „საქართველო“.
8. მალარმე, 1996: Mallarme St., Collected Poems: Bilingual Edition. Translated by Henry Weinfield. University of California Press. London, 1996.
9. Internet resourses:
<http://www.spekali.tsu.ge/index.php/ge/article/viewArticle/4/34>
<http://www.mutablesound.com/home/?p=2165>

Understanding of White Color in the Art of Valerian Gaprindashvili

Sanaia Pheride

Sokhumi State University

Abstract

The article “Understanding of White Color in the Art of Valerian Gaprindashvili“ analyses what symbolic weight colour have in belletristic works, especially in poetry.

In the paper the main attention is drawn on sensation of color in Valerian Gaprindashvili's creativity. Color as comparison, as epithet, as metaphor, symbol and manner of allegoric description has exclusive charge in the artistic and cogitative system of any great creator.

The aim of the article is colours' structural-semantic analyze and to gain argumentive materials.

The theme is actual because nowadays the interest on colour indicating vocabulary is increasing and Georgian linguists paid their attention on it as well.

The survey showed that Georgian symbolists were very interesting phenomena in studing colors. Color artistic analyze has an important part in Valerian Gaprindashvili works. White color dominates in poesy of Val. Gaphrindashvili. As a result of analyzing the symbolism of colors white color is considered as a symbol of light. In some cases white color is symbol of coldness, austerity and in other ones is symbol of concinnity. One can meet black, red, blue, green and yellow colors as well that have semantic charge in his poetry.

Color symbols are changeable through time and culture. According to this studying the theme fully is not possible. We can summarize that color is esthetic phenomena and reveals the traits of so called “mark” which is the foundation of color symbols.

Key words: Symbol, Color, Valerian Gaprindashvili, Poetry